

ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ З АКАДЕМІЧНОГО ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Олена Румянцева

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Вступ. Для багатьох студентів першого рівня вищої освіти виконання дослідницького проєкту наприкінці курсу або кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є одним із найскладніших завдань, з яким вони стикаються. Добре виконаний дослідницький проєкт або кваліфікаційна робота у письмовій формі англійською мовою є одним із найцінніших завдань для студентів протягом чотирьох років навчання в університеті, особливо для випускників за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», які, ймовірно, будуть виконувати аналітичні дослідження з різноманітних економічних, політичних та бізнес орієнтованих проблем протягом їхньої трудової кар'єри.

Варто зазначити, що академічна іншомовна комунікативна компетентність є важливою навичкою не лише на 2 та 3 рівнях вищою освіти, її потрібно розвивати починаючи з бакалаврського рівня вищої освіти, як це робиться у закордонних ЗВО. Однією з основних цілей її розвинення є зміцнення дослідницького потенціалу нації та вдосконалення критичного мислення дослідників-початківців, здатності висловлювати наукові ідеї та доносити їх до міжнародної наукової спільноти як усно (на наукових конференціях), так і у письмовій формі (в наукових статтях) англійською мовою (Вергун & Смицька, 2022; Румянцева, 2023; Смоліна 2010; Li & Simonson, 2016; McGoldrick, 2008).

Метою дослідження є аналіз досвіду викладання англійської мови академічного спрямування для економічних спеціальностей та обґрунтування необхідності впровадження курсу з академічного письма у ОПП за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Курс з академічного письма в галузі економіки ймовірно не тільки покращить навички письма студентів, але й допоможе вдосконалити критичне мислення і розуміння матеріалу, створювати оригінальні економічні моделі. Окрім того,

вищезазначений курс покращить здатність студентів висловлювати свої ідеї в письмовій формі англійською мовою та писати в академічному стилі з урахуванням вимог економічної дисципліни, готуючи здобувачів до представлення кваліфікаційної бакалаврської роботи англійською мовою, а також до майбутньої роботи в сфері міжнародної економіки. Усі вищевказані чинники обумовлюють **актуальність** розробки та впровадження педагогічної підтримки у рамках дисципліни «Англійська мова академічного спрямування», а саме її напрямків – аналіз академічних текстів та академічне письмо англійською мовою.

Методи та матеріал дослідження. Аналіз досліджень і публікацій у сфері викладання англійської мови академічного спрямування підтверджує, що студенти які навчалися з використанням підходу емпіричного дослідження, тобто від студентів вимагали зібрати й проаналізувати дані, а потім представити свої висновки за допомогою різних інструментів звітності в сфері економіки з подальшим (письмовим та усним) представленням результатів свого аналізу, демонструють покращене запам'ятовування макроекономічних концепцій, вдосконалення професійної та академічної мови. Такі завдання допомагають студентам формувати та зберігати навички, які вони, швидше за все, використовуватимуть протягом навчання на другому рівні вищої освіти та у своїй професійній кар'єрі (Santos and Lavin, 2004). МакГолдрік (2008) розглядає важливість досвіду написання аналізу зібраного матеріалу та представлення результатів, де особлива увага приділяється орієнтації на процес проведення досліджень і опис результатів на протиположному підході, орієнтованому на вивчення змісту.

Варто зазначити, що українські здобувачі вищої освіти, для яких англійська є іноземною мовою, потребують вдосконалення навичок, що базуються на симбіозі аналітичного читання за фахом та академічного письма в набагато більшому обсязі ніж студенти-носії мови.

Результати дослідження. Аналіз попередніх досліджень та власного досвіду автора у сфері викладання дисципліни «Академічне письмо

(англійською мовою)» демонструє, що одним з із найкращих способів удосконалити навички здобувачів вищої освіти в цій дисципліні є комбінація методик аналітичного читання та академічного письма у рамках ЕАР.

Здобувачам пропонуються наступні завдання з читання та письма, наприклад: читати та аналізувати державні звіти з економіки та звіти країн ЄС, публікації економістів, які є експертами у професійній галузі, і одночасно писати анотовану бібліографію на основі вищевказаних економічних публікацій, а також наукових статей, які презентують різні погляди та методи вирішення проблеми. Особлива увага приділяється навчанню, спрямованому на розмежування фактів та думок, а також структуруванню своїх власних аргументів, використанню доказів та спілкуванню з аудиторією в процесі Q&A сесії. Слід зазначити, що аналітичне читання текстів з інших суміжних дисциплін і жанрів, таких як політологія, історія, філософія, журналістика, а також художньої літератури, є важливим чинником у розвитку навичок з академічного письма у сфері економіки, тому що цей процес служить додатковим інструментом розширення словникового запасу.

Інша стратегія розвитку навичок письма – це регулярні практики з різних видів письма. Здобувачі першого рівня вищої освіти МЕВ згідно з програмою мають вміти писати: імейли, прес-релізи, порядок денний засідань бізнес компанії, план дій та звіти компанії, повідомлення, анотації до наукових статей, конспекти лекцій, стислий виклад навчальних відео, ТЕД лекцій, бізнес кореспонденцію різного типу, дописи в блогах про поточні економічні проблеми, публіцистичні статті для студентських газет чи журналів, доповіді та презентації для студентських конференцій, аналітичні записки. Очевидно, що навичкою вищого рівня для здобувачів, яку всіляко потрібно розвивати, – є написання дослідницької кваліфікаційної роботи англійською мовою. Чим більшою та ширшою буде практика здобувачів, там більше вони зможуть розвинути свій власний стиль та впевненість.

Наступна стратегія розвитку навичок з письма полягає в представленні та отриманні фідбеку щодо письмової роботи здобувача. Викладач з ЕАР, науковий

керівник або студенти-одногорупники залучаються з цією метою у читання чернетки курсової та/або кваліфікаційної роботи з подальшим наданням конструктивних коментарів та пропозицій стосовно поліпшення дослідження та мови тексту дослідження. Надання фідбеку одногрупниками розцінюється як тактика, спрямована на роботу в команді, взаємооцінювання та взаєморозвиток.

Дієва стратегія розвитку навичок з академічного письма полягає в ретельному перегляді та редагуванні тексту дослідження здобувачем. *Перегляд* – це процес удосконалення змісту, структури та логіки написання, який може відбуватися самостійно та незалежно, або за підтримкою наукового керівника чи викладача з ЕАР. Визначаючи стратегію *редагування* як процес виправлення граматики, орфографії, пунктуації та стилю написаного, слід зазначити, що дана стратегія може бути реалізованою самостійно з використанням всіляких онлайн додатків, або за підтримкою більш досвідченого одногрупника чи ЕАР викладача.

Ефективною стратегією розвитку навичок з академічного письма є також вивчення досвіду професіоналів у цій сфері через відвідування семінарів, майстер-класів або курсів з навичок письма як офлайн, так і онлайн, де здобувач може отримати поради та ефективні практики від викладачів та експертів. Здобувачам пропонується стежити за блогами та подкастами про навички письма, наприклад: The Economist's Style Guide; Kevin T. Johns Writing Coach; The Writing Center; The Writing Coach.

Висновки. Необхідною передумовою впровадження ЕАР вже на першому рівні вищої освіти є ефективне поєднання у рамках даної дисципліни аналітичного читання за фахом та академічного письма, що має забезпечити безперервний розвиток дослідницької діяльності та комунікативної компетентності здобувачів бакалаврського ступеня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», та з високою ймовірністю може призвести до збільшення кількості кваліфікаційних (бакалаврських) робіт написаних і захищених англійською мовою, а в подальшому до збільшення публікацій результатів досліджень на міжнародному рівні. Подальшим напрямом

дослідження вважаємо перевірку гіпотези щодо покращення навичок з академічного письма у разі імплементації загального Google Classroom з академічного письма для здобувачів першого рівня освіти, де вони можуть ділитися своїми науковими гіпотезами та ідеями, а також розмішувати, переглядати та корегувати текстуальні частини свого дослідження. Зворотній зв'язок викладачів ЕАР може допомогти здобувачам визначити сильні та слабкі сторони, покращити ясність і послідовність письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вергун, Т., & Смицька, Т. (2022). Формування загальнонаукової іншомовної лексичної компетенції у студентів з використанням теоретико-методологічних основ у процесі навчання іноземної мови. Молодий вчений, 10 (110), 101-105. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-20>
2. Румянцева О.А. Розвиток дослідницької компетентності через навчання академічному читанню та письму. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». Київ : Видавнича група «Наукові перспективи», 2023. № 11(25). С. 577-592. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11\(25\)-577-592](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11(25)-577-592)
3. Смоліна С. В. (2010). Методика формування іншомовної лексичної компетенції. Іноземні мови. № 4. 16-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2010_4_4
4. Li, I., & Simonson, R. (2016). Capstone Senior Research Course in Economics. The Journal of Economic Education, 47, 161-167. DOI: <https://doi.org/10.1080/00220485.2016.1146103>
5. McGoldrick, K. M. (2008). Writing Requirements and Economic Research Opportunities in the Undergraduate Curriculum: Results from a Survey of Departmental Practices. The Journal of Economic Education, 39, 287-296. DOI: <https://doi.org/10.3200/JECE.39.3.287-296>
6. Santos, J., & Lavin, A. (2004). Do as I do, not as I say: Assessing outcomes when students think like economists. Journal of Economic Education, 35(2), 148-161.
7. The Economist's Style Guide. URL: <https://www.economist.com/how-to-write-well>
8. The Writing Center. URL: <https://writingcenter.fas.harvard.edu/writing-disciplines>
9. The Writing Coach. URL: <https://rebeccalweber.com/podcast/>
10. Kevin T. Johns Writing Coach. URL: <https://www.kevintjohns.com/>